

**Decizie de indexare a faptei de plagiat la poziția
00431 / 06.12.2019
și pentru admitere la publicare în volum tipărit**

care se bazează pe:

A. Nota de constatare și confirmare a indiciilor de plagiat prin fișa suspiciunii inclusă în decizie.

Fișa suspiciunii de plagiat / Sheet of plagiarism's suspicion	
Incidența minimă a suspiciunii / Minimum incidence of suspicion	
OS	MOCANU, Livia. <i>Garanțiile reale mobiliare. Rolul lor în excutarea obligațiilor comerciale.</i> București: All Beck. 2004. ISBN 973-655-514-3.
OA	TEVES, J. Contractul de garanție reală mobilă. <i>Juridica. Revistă lunară de drept.</i> 6/2001. pp.247-255.
P01	p.196:06 - p.196:13
P02	p.197:07 - p.197:12
P03	p.197:30 - p.198:10
P04	p.198:14 - p.198:20
P05	p.199:26 - p.199:35
	p.248:17s - p.248:28s
	p.248:47d - p.248:52d
	p.249:30s - p.249:61s
	p.249:23d - p.249:29d
	p.248:17s - p.248:26s
Fișa întocmită pentru includerea suspiciunii în Indexul Operelor Plagiate în România de la Sheet drawn up for including the suspicion in the Index of Plagiarized Works in Romania at www.plagiate.ro	

Notă: Prin „p.72:00” se înțelege paragraful care se termină la finele pag.72. Notăția „p.00:00” semnifică până la ultima pagină a capitolului curent, în întregime de la punctul inițial al preluării.

Note: By „p.72:00” one understands the text ending with the end of the page 72. By „p.00:00” one understands the taking over from the initial point till the last page of the current chapter, entirely.

B. Fișa de argumentare a calificării de plagiat alăturată, fișă care la rândul său este parte a deciziei.

Echipe Indexului Operelor Plagiate în România

Argumentarea calificării faptei de plagiat

Nr. crt.	Descrierea situației care este încadrată drept plagiat	Se confirmă
1.	Preluarea identică a unor pasaje dintr-o operă autentică publicată, fără precizarea întinderii și menționarea provenienței și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	✓
2.	Preluarea identică a unor pasaje dintr-o operă autentică publicată, care sunt rezumate ale unor opere anterioare operei autentice, fără precizarea întinderii și menționarea provenienței și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
3.	Preluarea identică a unor figuri dintr-o operă autentică publicată, fără menționarea provenienței și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
4.	Preluarea identică a unor poze dintr-o operă autentică publicată, fără menționarea provenienței și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
5.	Preluarea identică a unor tabele dintr-o operă autentică publicată, fără menționarea provenienței și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
6.	Republicarea unei opere anterior publicate, prin includerea unui nou autor fără contribuție explicită în lista de autori	
7.	Republicarea unei opere anterior publicate, prin excluderea unui autor din lista inițială de autori.	
8.	Preluarea identică de pasaje dintr-o operă autentică publicată, fără precizarea întinderii și menționarea provenienței, fără nici o intervenție care să justifice exemplificarea sau critica prin aportul creator al autorului care preia și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	✓
9.	Preluarea identică de figuri sau reprezentări grafice dintr-o operă autentică publicată, fără menționarea provenienței, fără nici o intervenție care să justifice exemplificarea sau critica prin aportul creator al autorului care preia și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
10.	Preluarea identică de tabele dintr-o operă autentică publicată, fără menționarea provenienței, fără nici o intervenție care să justifice exemplificarea sau critica prin aportul creator al autorului care preia și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	

Actualizat la 7 iulie 2015.

Notă: Prin „proveniență” se înțelege informația din care se pot identifica cel puțin numele autorului / autorilor, titlul operei, anul apariției.

00490696236100

Doctrină

ATT. MR. IULIAN TEVES

JURIDICA • 6/2001 247

această concluzie pornindu-se de la prevederile art. 31 lit. d) C. fam. care prevăd că sunt bunuri proprii bunurile primite cu titlu de recompensă sau premiu, manuscrisele științifice sau literare, schițele și proiectele artistice, proiectele de invenții și inovații, precum și alte bunuri. Dreptul de autor fiind un drept complex, care conferă autorului drepturi de natură morală dar și patrimonială⁹ s-a spus că așa cum rezultă din textul citat numai manuscrisele științifice sau literare, schițele și proiectele artistice, proiectele de invenții și inovații în materialitatea lor ar constitui bunul propriu al celui care le-a creat, dar drepturile de natură patrimonială ce rezultă din valorificarea creației intelectuale trebuie cuprinse în masa bunurilor comune.¹⁰ Cu toate acestea, s-a mai spus, că dreptul de a trage foloase materiale din operă prin încheierea de contracte în vederea valorificării ei și dreptul de a pretinde reparația patrimonială a prejudiciului cauzat prin folosirea fără drept a operii aparțin categoriei bunurilor proprii întrucât sunt „nedespărțit legate de persoana celui care a creat opera”¹¹. Cu alte cuvinte, autorul are un drept real de proprietate numai asupra lucrurilor materiale în care s-a încorporat creația sa intelectuală din care rezultă și dreptul de a valorifica opera, precum și de a pretinde despăgubiri în cazul în care dreptul a fost încălcat, dar din momentul încasării remunerației pentru dreptul său sau al despăgubirilor ce i se cuvin, acestea se vor cuprinde în masa bunurilor comune.

Ni se pare de-a dreptul forțate astfel de concluzii, chiar la lumina textelor legale în vigoare.

Legiuitorul cuprinde în același text al art. 31 lit. d) C. fam., ca fiind bunuri proprii, cele dobândite cu titlu de premiu sau recompensă care au fost considerate ca atare întrucât ar fi rezultatul unui efort excepțional și al unor merite deosebite ale celui care le-a încasat. E vorba, așadar, de ova deosebit față de munca desfășurată în mod obișnuit și recompensată prin salariu. Dar opera de creație intelectuală nu este oare rezultatul unor merite și eforturi deosebite, strict legate de calitățile și talentul celui care le-a creat? Nu se înțelege de ce aceleași raționamente trebuie să ducă, în aceste cazuri, la concluzii contrare. Considerăm că în general remunerația pentru operele de creație intelectuală, de orice natură ar fi, trebuie considerată bun propriu al celui care realizează astfel de opere. O atare activitate nu poate fi asimilată, în opinia noastră, cu activitatea obișnuită desfășurată într-un loc de muncă sau altul, al cărui rezultat – salariul – este considerat bun comun. Toamă caracterul excepțional al acestei activități strict legate de calitățile, talentul și eforturile deosebite ale celui care creează opere de acest fel pliedoază pentru considerarea remunerației dreptului de autor ca bun propriu, mai ales că această activitate creatoare se desfășoară adesea pe lângă activitatea obișnuită a autorului într-o instituție sau unitate economică. Considerarea ca bunuri proprii doar a lucrurilor în care s-a încorporat creația intelectuală este prea puțin față de faptul că remunerația și celelalte recompense pentru creația intelectuală sunt considerate bunuri comune. Facem această afirmație în considerarea faptului că încadrarea remunerației de autor în categoria bunurilor comune, în eventualitatea împărțirii acestora, are consecințe deosebite, soțul celui care a creat astfel de opere beneficiind de avantajele materiale de pe urma unei activități în care nu a participat și în legătură cu care nu are nici un merit. Legea nr. 8/1996 privitoare la dreptul de autor, în art. 12, 13, 16, 17 vorbește de dreptul exclusiv (s.n. A. B.) al autorului atunci când se referă la drepturile de natură patrimonială care decurg din exploatarea operii sale.

⁹ A se vedea pentru amănunțit, Yolanda Eminescu – *Dreptul de autor*, Ed. Lumina Lex, București, 1997, pag. 137 și urm.

¹⁰ A se vedea, O. Căpățână – *În legătură cu bunurile comune ale soților și opera de creație intelectuală*, în L.P. nr. 6/1960, pag. 47-54; A. Ionașcu, N. Coman, M. Mureșan – *Dreptul de autor în R. S. România*, Ed. Academiei, 1969, pag. 85-115; Trib. Suprem, s. civ. dec. nr. 581/1974, în R.R.D., nr. 2/1975, pag. 67; dec. civ. nr. 1309/1976, în C.D. 1976, pag. 170-171.

¹¹ A se vedea, M. Eliescu – *op. cit.*, pag. 213.

Ultimele sunt opinii prezentate mai sus, pe care nu le împărtășim și față de faptul că aceiași autori susțin că fructele bunurilor proprii trebuie considerate, la rândul lor, tot bunuri proprii, făcându-se în această privință aplicarea regulii accesiunii, instituită de art. 483 C. civ.¹²

În cazul transmiterii drepturilor patrimoniale derivate din dreptul de autor situația este diferită după cum sunt transmis cu titlu gratuit, prin donație sau testament, când așa cum rezultă din prevederile art. 31 lit. b) C. fam. vor deveni bunuri proprii ale soțului grațificat, cu excepția cazului când donatorul a prevăzut că ele sunt comune, sau sunt transmise prin acte oneroase și atunci vor deveni bunuri comune ale soților dobânditori. Este evident vorba în aceste cazuri de subiecți derivați al dreptului de autor.

III. Câștigurile realizate la diferite sisteme la loterie sau jocurile de noroc

În doctrină¹³ s-a impus părerea că aceste câștiguri sunt bunuri comune sau proprii, după cum sumele cu care s-a jucat aparțin uneia sau alteia din cele două categorii de bunuri, aici ele sunt produse de vreme ce consumă însăși substanța bunului.

Raționamentul este corect, numai că se impune observația că practic este dificil de determinat proveniența sumelor cu care s-a jucat, cel mai adesea fiind derizorii. Hotărâtoare în realizarea unor astfel de câștiguri nu este, în opinia noastră, proveniența banilor cu care s-a jucat, ci hotărârea de a juca și șansa, motiv pentru care socotim că bunurile câștigate în acest mod trebuie considerate ca fiind proprii ale aceluia dintre soți care le-a câștigat. Făc, desigur, excepție acele câștiguri care s-au realizat prin folosirea unor sume mari de bani și a căror proveniență se poate determina cu ușurință.

Avocat Iulian Teves*

Contractul de garanție reală mobilă (partea a X-a)**

V. Regimul juridic al garanției reale mobiliare în dreptul internațional privat român, cu o privire comparativă asupra dreptului internațional privat german

4. Soluționarea problemei garanțiilor mobiliare transfrontaliere în cadrul regimului juridic al garanțiilor reale mobiliare

Plecând de la problematica garanțiilor mobiliare transfrontaliere la nivel internațional se poate aprecia mai ușor viabilitatea soluțiilor preconizate de Titlul VI al Legii nr. 99/1999 în cadrul capitolului privind operațiunile internaționale.

¹² Pentru discuțiile existente în literatură în acest sens a se vedea, Alexandru Bacaci, Codruța Hageanu, Victoria Dumitrescu – *Dreptul familiei*, Ed. All BECK, București, 1999, pag. 70 și bibliografia acolo indicată.

¹³ M. Eliescu – *op. cit.*, pag. 233; I. Albu – *Dreptul familiei*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1975, pag. 147.

* Autorul este asociat al Societății de avocați Lovells Boesebock Droste, Frankfurt am Main și doctorand la Universitatea din Köln, cu tema „Garanții mobiliare fără deposedare în dreptul german și român”.

** Pentru prima parte a acestui studiu, a se vedea revista JURIDICA nr. 9/2000, pag. 289, pentru partea a doua a acestui studiu, a se vedea JURIDICA nr. 10/2000, pag. 369, pentru partea a patra, a se vedea JURIDICA nr. 11/12/2000, pag. 369, pentru partea a cincea, a se vedea JURIDICA nr. 1/2001, pag. 22, pentru partea a șasea, a se vedea JURIDICA nr. 2/2001, pag. 49, pentru partea a șaptea, a se vedea JURIDICA nr. 3/2001, pag. 107, pentru partea a opta, a se vedea JURIDICA nr. 4/2001, pag. 167, iar pentru partea a noua, a se vedea JURIDICA nr. 5/2001, pag. 207.

Regalile conținute în art. 90-96 al Legii privind regimul juridic al garanțiilor mobiliare nu pot fi caracterizate (cu excepția art. 96) ca având un limbaj juridic clar și precis care să facă posibilă utilizarea fără probleme a legii și să excludă interpretările subiective. Problema garanțiilor mobiliare transfrontaliere, așa cum sunt reglementate acestea de către Titlul VI al Legii nr. 99/1999, a făcut deja obiectul atenției literaturii juridice¹ dar cu toate acestea se poate afirma că prin aceasta nu au fost încă clarificate toate problemele ce pot apărea în aplicarea practică a textelor de lege amintite mai sus.

Aplicarea adecvată a regulilor de drept internațional privat român conținute în Capitolul „Operațiuni internaționale” al legii nu va putea fi realizată decât printr-o interpretare sistematică și pragmatică a acestora prin prisma aplicabilității lor în practică în cadrul relațiilor de comerț între participanții la circuitul comercial din România și din străinătate.

Din punctul de vedere al posibilităților situații ce pot interveni amintim următoarele:

- constituirea unei garanții mobiliare în străinătate și importul ulterior al obiectului garanției în România. Acestei situații îi este asimilată încheierea unui contract de închiriere sau de leasing în străinătate asupra unor bunuri mobile aflate inițial în străinătate cu importul ulterior al acestora în România;

- constituirea unei garanții mobiliare în România și exportul ulterior din România a obiectului garanției în străinătate. Analog se pune problema contractelor de închiriere sau de leasing încheiate în România asupra unor bunuri mobile aflate aici și exportul ulterior al acestora în străinătate. Tot aceste constelații îi aparține constituirea unei garanții mobiliare de către un debitor român în favoarea unui creditor din străinătate, cât și constituirea unei garanții mobiliare sau încheierea unui contract de leasing sau de închiriere în România și schimbarea ulterioară a domiciliului, respectiv a sediului social al debitorului, utilizatorului sau a locatarului în străinătate.

În ceea ce privește afectarea unui mobil drept garanție mobilă trebuie ținut seama de faptul că dreptul material al fiecărei țări conține reguli juridice diferite în ceea ce privește afectarea drept garanție a diferitelor categorii de bunuri mobile.² Dreptul material specific fiecărei țări conține de cele mai multe ori norme juridice diferite pentru afectarea unui bun corporal, a unui bun incorporeal sau a unor titluri comerciale de valoare drept garanție mobilă.

În privința dreptului român, referitor la obiectul raporturilor juridice cu element de extraneitate privind garanții mobiliare transfrontaliere, s-a arătat deja că potrivit art. 6 al Titlului VI din Legea nr. 99/1999, obiectul contractului de garanție reală mobilă³ poate consta din trei mari categorii de bunuri: bunuri mobile corporale, bunuri mobile prin determinarea legii (bunuri incorporale), precum și categoria specială a titlurilor comerciale de valoare. Acestea li se adaugă și obiectul contractelor care potrivit art. 2 al legii sunt asimilate garanțiilor mobiliare, și anume cesiunile de creanță, vânzările condiționate, contractele de închiriere, leasing, consignație, precum și warentele și recipisele de depozit. În această ordine de idei, se poate face constatarea că în ceea ce privește operațiunile internaționale, dreptul român specific regimului juridic al garanțiilor mobiliare distinge între următoarele categorii de bunuri mobile:

¹ Vezi Dragos-Alexandru Sitaru, Cristiana Sitaru - *Regimul de drept internațional privat al garanțiilor reale mobiliare conform prevederilor Legii nr. 99/1999*, în R.R.D. nr. 10/2000, pag. 58-66; Cristiana I. Stoica, Rada A. Rizoiu - *Considerații teoretice și practice asupra regimului juridic al aplicării garanțiilor reale mobiliare în materie comercială*, în R.R.D. nr. 2/2001, pag. 80-81.

² În privința dreptului român, vezi JURIDICA nr. 8/2000, pag. 293, pct. II 5 - Obiectul contractului.

- *bun mobil corporal* [art. 90 alin. (1) alt. 1]. O subcategorie a bunurilor mobile corporale este cea a bunurilor mobile corporale „care, potrivit destinației lor, sunt deplasate în alt stat” avută în vedere de art. 93 alin. (1) lit. a) ultima alternativă (câșt bunuri mobile este aplicabilă expresia enunțată se va arăta mai jos);

- *titlu de valoare negociabil* [art. 90 alin. (1) alt. a 2-; art. 93 alin. (1) lit. b)]. În privința titlurilor de valoare negociabile (nuai corect spus, a titlurilor comerciale de valoare, pentru că legea nu are în vedere aici doar titlurile negociabile în sens restrâns), legea pune un accent deosebit, din punctul de vedere al operațiunilor internaționale, pe *modul de transmitere*⁴ al acestora, acesta fiind intrinsec legat de modul de afectare a titlurilor comerciale în cauză drept garanție mobilă. Faptul că o mare parte din acestea pot fi transmise doar prin tradiție presupune automat că și afectarea lor valabilă drept garanție mobilă este obligatoriu precedată de tradiție sau de creditul. Astfel, titlurile nominative presupun înscrierea mențiunii noului titular și predarea titlului cesionarului; titlurile la ordin presupun fie că posesorul este primul dobânditorului și că ele se află în posesia acestuia. În caz de afectare a titlurilor negociabile care presupun tradiția lor drept garanții mobiliare, fără posesiunea creditorului asupra acestora, nici garanția mobilă asupra lor nu este valabil constituită și, ca atare, inevitabil, efectul final este inexistența juridică a garanției în cauză.

- *bunuri mobile încorporate* [art. 93 alin. (1) lit. a) alt. 1]. În categoria bunurilor mobile încorporate trebuie incluse⁵ mobilele prin anticipare (cu excepția acestora asupra resurselor minerale care fac obiectul art. 96 al legii), precum și mobilele prin determinarea legii, adică drepturile, cu excepția proprietății mobiliare, care n-au ca obiect un bun corporal [acestea fac obiectul art. 90 alin. (1) alt. 1], sau al căror obiect nu este încorporat într-un titlu de valoare negociabil [acestea fac obiectul art. 90 alin. (1) alt. a 2- și a art. 93 alin. (1) lit. b)]. Acestea din urmă le aparțin drepturile de creanță, drepturile de proprietate intelectuală sau de proprietate industrială, acțiunile în justiție privind un drept mobilă, fondul de comerț etc.

Trebuie observat că în privința unora din bunurile ce aparțin categoriilor enumerate mai sus există și reglementări cu statut de lege specială, caz în care, în măsura în care acestea conțin norme referitoare la afectarea drept garanție mobilă, publicitate, eventual tradiție etc. cum ar fi cambialele, cecurile, drepturile de creație intelectuală sau de proprietate industrială devin operante prevederile legii speciale.

Din cele 7 articole referitoare la garanții mobiliare cu element de extraneitate cuprinse în Capitolul VI al Legii privind regimul juridic al garanțiilor reale mobiliare, doar 3, și anume 90, 93 și 96 conțin norme conflictuale cu ajutorul cărora urmează să se stabilească dreptul aplicabil unui raport juridic de garanție mobilă cu element de extraneitate. Celelalte 4, și anume 91, 92, 94 și 95 conțin reguli de drept material în materia publicității mobiliare în România a garanțiilor mobiliare cu element de extraneitate. Garanțiilor mobiliare transfrontaliere le sunt asimilate, prin analogia raporturilor juridice existente și două din contractele care, în accepțiunea actualului drept român al garanțiilor mobiliare sunt supuse ca și garanțiile mobiliare, publicității mobiliare, anume contractul de leasing și contractul de închiriere, în măsura în care acestea înde-

³ Vezi Stanciu D. Chirpenaru [JURIDICA nr. 8/2000, pag. 293, n. exp. 23], pag. 466; 484-488; 519. În ceea ce privește norma conflictuală privind transmiterea titlurilor de valoare și a titlurilor de credit, vezi Ion P. Filipescu [JURIDICA nr. 5/2001, pag. 207, n. exp. 1], vol. II, pag. 77-79.

⁴ Vezi înțelesul de mobil la C. Hamangiu, I. Rosetti Bălanescu, Al. Dăicaru [JURIDICA nr. 8/2000, pag. 293, n. exp. 26], pag. 556-565.

Doctrină

plinesse condițiile prevăzute în alin. (1) lit. d) și alin. (2) ale art. 4 din lege.

4.1. Norme conflictuale de drept internațional privat român privind calificarea constituirii de garanții mobiliare în străinătate

De la bun început trebuie arătat că normele conflictuale referitoare la stabilirea dreptului material aplicabil garanțiilor mobiliare transfrontaliere avute în vedere în cadrul Capitolului „Operațiuni internaționale” al Titlului VI din Legea nr. 99/1999 nu se aplică automat tuturor garanțiilor mobiliare cu element de extraneitate, ci numai acelorora asupra cărora *părțile nu au ales, potrivit voinței comune, dreptul aplicabil contractului de garanție mobilă în cauză*.

Normele conflictuale conținute în Capitolul VI al legii folosesc des termenul de *constituire* a garanțiilor mobiliare. Ca atare, este oportun a stabili mai întâi semnificația juridică a acestui termen. Potrivit art. 13 alin. (1) al legii „*Garanția reală mobilă se constituie numai pe baza unui contract de garanție*”. Ca atare, termenul constituire a garanției denotă existența sau, după caz, încheierea unui contract de garanție. La aceasta mai trebuie ținut seama și de faptul că în cazul garanțiilor mobiliare care presupun transmiterea unui bun către creditor, cum ar fi cazul cambilor, acțiunilor la purtător, garanțiilor cu deposedare etc. constituirea deplină a garanției presupune obligatoriu și *tradițiunea* bunului în discuție către creditor.

Ca o ultimă remarcă introductivă mai este de observat că în capitolul despre operațiuni internaționale al legii sunt cuprinse norme conflictuale referitoare doar la două genuri de garanții mobiliare:

- un prim gen este acela al *garanțiilor mobiliare cu deposedare* (art. 90 al legii). Din categoria acestora legea are în vedere doar acele garanții al căror creditor se află în străinătate, deci asupra cărora aplicarea regulii *lex rei sitae*, din punctul de vedere al dreptului internațional privat român, ar conduce la aplicarea în România a unui drept străin;

- un al doilea gen are în vedere acele garanții mobiliare al căror obiect fie că se află la intervale scurte pe teritoriul a diverse state, fie constă în titluri comerciale de valoare asupra cărora nu se aplică regula tradiției pentru constituirea dreptului de proprietate asupra lor (art. 93 al legii). Datorită caracterului lor specific, aplicarea regulii *lex rei sitae* asupra acestui gen de garanții mobiliare se lovește de dificultăți de calificare care fac necesară găsirea unei norme conflictuale cu ajutorul căreia determinarea dreptului aplicabil să se poată face cu ușurință. Acele titluri comerciale de valoare care pot fi afectate drept garanție numai prin tradițiunea lor creditorului, aflându-se deci în posesia acestuia, se încadrează automat în grupa garanțiilor mobiliare reglementate de art. 90, prezentată anterior.

Genul *garanțiilor mobiliare fără deposedare*, adică al acelor al căror obiect rămâne în posesia debitorului pe parcursul existenței contractului de garanție mobilă nu face obiect al normelor conflictuale reglementate de Capitolul VI al legii. Numai în cazul *garanțiilor cu deposedare care au drept obiect bunuri corporale*, în cazul în care creditorul se află în străinătate, obiectul garanției aflându-se și el în străinătate (în cele mai multe cazuri deposedarea debitorului se face prin luarea în posesie a obiectului garanției de către creditor), se va pune problema determinării dreptului aplicabil unui astfel de garanții în măsura în care părțile contractante nu au ales un drept aplicabil contractului de garanție mobilă. Dimpotrivă, în cazul *garanțiilor fără deposedare*, plecând de la premisa că debitorii din România ai acestui gen de garanții mobiliare vor afecta bunuri aflate pe teritoriul țării drept garanție, atât timp cât acestea vor rămâne în România, regula

generală *lex rei sitae* are aplicabilitate deplină, astfel că nu se pot crea dificultăți de calificare deosebite, asupra unor astfel de garanții mobiliare având aplicabilitate întotdeauna dreptul român. Altfel timp cât bunurile afectate drept garanție rămân în România, eventualitatea situării domiciliului sau al sediului social al creditorilor sau debitorilor acestui gen de contracte de garanție în străinătate nu are o semnificație juridică deosebită. Atât cei români, cât și străinii vor fi supuși principiului publicității mobiliare introdus de Titlul VI al Legii nr. 99/1999 astfel că, în ceea ce privește ordinea de prioritate nu se pot ivi probleme conflictuale deosebite. Aceiași este situația dacă ele sunt încheiate inițial în străinătate iar ulterior bunurile afectate drept garanție sunt aduse în România. Ca aplicare a regulii *lex rei sitae* asupra acestor garanții va avea inițial aplicabilitate dreptul străin. Odată cu importul bunurilor afectate de aceste garanții în România devine aplicabilă legea română. Ca atare, garanția mobilă în cauză va trebui, pentru a deveni opozabilă terților din România, înscrisă la arhivă. Dacă înscrisura se face în termenele legale, rangul de prioritate existent în străinătate devine opozabil și în România.

4.1.1. Cazul garanției mobiliare cu deposedarea debitorului privind bunuri mobile corporale sau titluri de valoare negociabile

Art. 90 al Legii privind regimul juridic al garanțiilor reale mobiliare reprezintă norma conflictuală generală aplicabilă garanțiilor mobile transfrontaliere având ca obiect bunuri mobile corporale sau titluri de valoare negociabile care se transmit obligatoriu prin tradițiunea lor, adică numai acele garanții mobiliare pe parcursul cărora mobilele afectate drept garanție urmează a se afla în posesia creditorului. Aceasta rezultă clar din formularea „[...] care se află în posesia creditorului [...]” conținută în art. 90 alin. (1) al legii. Prin prisma unui drept al garanțiilor mobiliare modern, aria aplicabilității acestei norme legale va fi însă relativ restrânsă, având în vedere că garanțiile mobiliare cu deposedare de bunuri mobile corporale constituie într-o economie modernă *exceptia*, în comparație cu cea a garanțiilor fără deposedare.

Limbaajul juridic folosit în art. 90, ca de altfel și al altor articole ale legii - în parte discutate anterior în acest studiu - este oarecum ambiguu, motiv pentru care necesită clarificări suplimentare.

Potrivit alin. (1) al art. 90 al legii, validitatea contractului prin care se constituie garanția reală mobilă este supusă legii locului unde se află bunul sau titlul de valoare la data încheierii acestuia. La prima vedere am fi tentați să tragem concluzia că întotdeauna este aplicabilă legea statului în care se găsea bunul potrivit normei conflictuale *lex rei sitae*. Această regulă este numai aparent corectă deoarece contractul de garanție mobilă în sine se poate afla și sub aplicabilitatea altui sistem de drept decât cel rezultat prin aplicarea regulii *lex rei sitae*.

Pentru constituirea garanției mobiliare în cauză, părțile implicite încheie un contract de garanție. Cum s-a amintit deja, potrivit principiului autonomiei de voință, părțile pot supune încheierea contractelor, deci și a contractului de garanție în cauză, printr-o clauză de alegere a dreptului contractului adecvat, dreptului oricăruia stat ales de ei ca drept al contractului, potrivit principiului *lex voluntatis*. În privința dreptului internațional privat român, acest drept este conștient de art. 73 din Legea nr. 105/1992. În cazul în care părțile contractante nu aleg expres un drept al con-

³ Vezi asupra mecanismului aplicării regulii *lex rei sitae* asupra garanțiilor mobiliare transfrontaliere în dreptul german Karl F. Kreuzer - *Europäisches Mobiliarsicherungsrecht oder: Von den Grenzen des Internationalen Privatrechts*, în volumul *Mélanges en l'honneur d'Alfred E. von Overbeck*, Fribourg Suisse, 1990, pag. 627-628, precum și Thilo Rott, *JURIDICA* nr. 5/2000, pag. 210, n. exp. 14), pag. 3-39.

P.03

P.04

tractului, forma acestuia va fi apreciată în principal potrivit normei conflictuale *locus regit actum*. În dreptul român, această normă conflictuală este conținută de art. 71 alin. (2) și art. 86 din Legea nr. 105/1992.

Altfel se pune problema în privința referirii din cuprinsul textului art. 90 alin. (1) la bunuri mobile corporale sau la titluri de valoare negociabile care se află în posesia creditorului. Pentru a se afla în posesia creditorului, bunurile mobile sau titlurile în cauză ar trebui să fie transmise prin tradițiune acestuia de către debitor. Or, dreptul aplicabil acestei tradițiuni, adică condițiile și eventual formalitățile ce trebuiesc îndeplinite pentru constituirea posesiei creditorului asupra lor este întotdeauna în mod obligatoriu dreptul statului pe teritoriul căruia se află mobilul sau titlul negociabil respectiv în momentul tradițiunii acestora creditorului. În privința titlurilor comerciale de valoare, majoritatea sistemelor de drept impun obligativitatea tradițiunii lor către creditor (cazul cambiei, a certificatului de depozit) pentru a se putea constitui o garanție mobilară asupra acestora. Ca atare, într-un asemenea caz, însăși constituirea valabilă a garanției mobiliare presupune posesia acestora de către creditor, astfel că tradițiunea acestora este automat supusă legii unde se aflau titlurile comerciale în cauză în momentul încheierii contractului de garanție mobilară asupra lor.

Art. 90 alin. (2) al Legii privind regimul juridic al garanțiilor reale mobiliare instituie regula potrivit căreia contractul de garanție reală mobilară urmează a deveni opozabil și a dobândi o anumită ordine de preferință. Potrivit acesteia, atât opozabilitatea, cât și ordinea de preferință se apreciază potrivit legii localei unde era situat bunul la data constituirii garanției mobiliare.

Îndeosebi termenul de opozabilitate necesită unele clarificări pentru că legea îl folosește pentru prima dată doar în prevederile legale ale Capitolului VI și el nu face obiectul definițiilor din partea introductivă a legii. Semnificația juridică a acestui termen în înțelesul dat acestuia în materia garanțiilor juridice trebuie căutat în Capitolul III al legii referitor la „Publicitatea și ordinea de preferință a garanțiilor mobiliare”. Art. 28 prevede că garanțiile reale sau un grad de prioritate față de terți care se stabilește din momentul în care garanția mobilară în cauză s-a fost făcută publică prin una din metodele prevăzute de lege. Ca atare, din acest moment, garanția mobilară în cauză devine opozabilă terților. Ca atare, expresiile folosite de legiuitor, cum ar fi existența unei „ordini de preferință”, dobândirea unui „rang de prioritate” sau „opozabilitate față de terți” au caracter sinonim și exprimă îndeplinirea condiției publicității unei garanții mobiliare potrivit legii locului unde urmează a se face publică garanția mobilară în discuție. Dimpotrivă, a nu fi opozabil semnifică faptul că pentru garanția mobilară în cauză nu s-a îndeplinit condiția publicității mobiliare. Ca atare, în cazul unor astfel de contracte de garanție mobilară, acestea produc efecte depline între părțile contractante, dar inițial nu produc efecte față de terți.

Odată clarificat termenul de opozabilitate mai trebuie ținut seama de momentul producerii efectelor opozabilității. Acesta depinde de faptul existenței sau, după caz, a inexistenței unui sistem de publicitate mobilară în țara de referință. În acele țări în care există sisteme de publicitate mobilară, opozabilitatea față de terți din acea țară la nașterea în momentul încheierii garanției mobiliare în registrul, arhiva etc. prevăzută pentru publicitate mobilară. Dimpotrivă, în țările în care nu există sisteme de publicitate mobilară, opozabilitatea garanției mobiliare la nașterea concomitent cu momentul încheierii contractului de garanție mobilară. Ca atare, într-un astfel de caz, garanția mobilară în cauză produce efecte juridice atât față de părțile contractuale, cât și față de terți odată cu încheierea contractului de garanție mobilară.

În cazul în care legea locului încheierii actului cunoaște publicitatea garanțiilor mobiliare, opozabilitatea față de terți în acea țară se dobândește odată cu îndeplinirea formalității publicității, publicitate care obligatoriu trebuie efectuată potrivit legii locului unde urmează a se face publicitatea⁴ (art. 64 din Legea nr. 105/1992). În cazul în care bunul afectat garanției se află în statul în care urmează a se face publicitatea, legea locului unde se face publicitatea va fi deci inițial identică cu *lex rei sitae*. Din momentul efectuării publicității, garanția mobilară produce efecte față de terți din acea țară. Dimpotrivă, în sistemele de drept care nu cunosc publicitatea mobilară, garanția mobilară în cauză este opozabilă terților de la data încheierii contractului de garanție mobilară în cauză. În ambele cazuri, garanția mobilară își produce efectele față de părțile contractante din momentul încheierii contractului de garanție mobilară. Această regulă este valabilă și în cazul sistemelor de drept în care există publicitate mobilară chiar dacă condiția publicității nu a fost îndeplinită.

4.1.2. Cazul garanției mobiliare asupra bunurilor mobile încorporate și echipamentului mobil, precum și a titlurilor de valoare negociabile fără deposedarea debitorului

Îndeosebi afectarea de bunuri mobile încorporate drept garanții mobiliare poate constitui, mai ales în cazul raporturilor juridice cu element de extranțitate, cauza unor multiple conflicte de legi în întreaga gamă de manifestare a acestora în timp și spațiu, precum și a conflictului mobil de legi. Cu excepția titlurilor de credit și a drepturilor de proprietate intelectuală sau industrială, care sunt supuse unei legislații speciale, bunurile încorporate se localizează la *locul domiciliului debitorului*⁵. Domiciliul debitorului, fiind de regulă cunoscut terților, este un element stabil care poate servi drept element unificator, îndeosebi în cazul cesiunii de creanță (iar în cazul afectării unui drept de creanță drept garanție mobilară avem întotdeauna de-a face cu o cesiune de creanță pentru că numai pe această cale poate lua naștere garanția mobilară în cauză), când avem succesiv de-a face cu legea contractului care constituie izvorul din care rezultă creanța, legea contractului prin care se constituie cesiunea de creanță, legea aplicabilă raporturilor dintre cesionar și debitorul cedat etc.

Din acest motiv, în lipsa alegerii de către părți a dreptului aplicabil contractului de garanție mobilară în cauză, art. 93 alin. (1) al legii instituie regula potrivit căreia constituirea și opozabilitatea unei garanții privind bunurile mobile enumerate expres de textul legal se apreciază potrivit legii locului unde se află debitorul la data constituirii acesteia. În această primă ipoteză avută în vedere de art. 93, textul legal nu definește explicit ce se înțelege prin „locul unde se află debitorul la data constituirii” garanției. De acea, prin analogie cu alin. (3) al art. 93 trebuie trasă concluzia că această lege nu este, așa cum ar rezulta dintr-o interpretare literală a textului legal, legea „locului unde se află debitorul la încheierea contractului”, ci legea domiciliului sau reședinței debitorului persoană fizică sau sediul persoanei juridice. O altă interpretare a textului analizat ar conduce la concluzia aplicabilității dreptului unui stat terț (debitorul se poate afla oriunde în lume la încheierea contractului), drept care ar putea să nu aibă nici o afinitate nici cu creditorul, nici cu debitorul contractului de garanție mobilară, nici cu locul situării bunului afectat drept garanție.

În afara clarificării normei conflictuale aplicabilă garanțiilor mobiliare transfrontaliere avute în vedere de art. 93 alin. (1) al legii, textul acestuia mai necesită două clarificări. În primul rând, nu rezultă explicit din textul legal ce fel de bunuri mobile corporale

⁴ Vezi Ion P. Filipescu (JURIDICA nr. 5/2001, pag. 207, n. exp. 1), vol. II, pag. 77-79; Ovidiu Ungureanu, Călina Jagatur (JURIDICA nr. 5/2001, pag. 207, n. exp. 1), pag. 104.

⁵ *Idem*, Ion P. Filipescu, vol. II, pag. 56-57.

Doctrină

conservă rangul de prioritate dacă înregistrarea în România se efectuează în termenele prevăzute de lege. Ca alte cuvinte, indiferent dacă în țara încheierii contractului de leasing sau încheiere rangul de prioritate față de terți se dobândește printr-un sistem de publicitate mobilă sau prin simpla încheiere a contractului în cauză, opozabilitatea dobândită în străinătate produce efecte și față de terții din România, cu condiția înregistrării în termenele legale la arhiva română. Faptul că în cele mai multe țări contractele de leasing, respectiv încheiere nu sunt supuse unor înregistrări pentru a deveni opozabile terților nu înseamnă că acestea nu sunt opozabile. Opozabilitatea se naște odată cu încheierea contractului în cauză, respectiv rangul de prioritate este dat de data încheierii contractului. Potrivit textului legal, indiferent de existența sau inexistența unui sistem de publicitate mobilă, creditorul care înscrie în termen garanția la arhivă în România își păstrează rangul dobândit în străinătate și față de terții de aici. Diferențierii trebuie făcute după momentul producerii efectelor opozabilității. Dacă este vorba de o opozabilitate dobândită prin înscriere, din momentul înscrierii, iar în celelalte cazuri începând cu momentul încheierii contractului în cauză.

P.07

Regulile publicității garanțiilor transfrontaliere în România conținute în art. 91 și 92 ale legii pleacă de la premisa efectuării unei înscrieri în arhiva română pentru consolidarea rangului de prioritate dobândit în străinătate. Nu trebuie însă uitat că potrivit normelor juridice referitoare la publicitate conținute în Capitolul III al legii, garanțiile mobiliare privind anumite genuri de bunuri mobiliare nu trebuie înscrise la arhivă pentru a deveni opozabile terților. Ca atare, în cazul unor astfel de garanții, chiar constituite în străinătate, nu va fi obligatorie înscrierea în arhiva română, ci ele vor fi opozabile terților din România potrivit celorlalte proceduri ca și în cazul garanțiilor mobiliare autohtone. Este vorba concret de garanțiile mobiliare având drept obiect bunuri mobile corporale a căror valoare nu depășește echivalentul a 300 euro, a căror publicitate se poate realiza fie prin înscriere, fie prin posesie [art. 30 alin. (1) lit. a) al legii], bunuri reprezentând sume de bani, valori mobiliare negociate la bursă sau titluri comerciale de valoare sau titluri reprezentând bunuri a căror publicitate se poate realiza exclusiv numai prin posesie [art. 30 alin. (1) lit. b) al legii], bunuri reprezentând valori mobiliare cotate la bursă a căror publicitate se face potrivit dispozițiilor legale speciale care reglementează valorile mobiliare respective [art. 30 alin. (1) lit. c) al legii] și, în final, cazul vapoarelor sau avioanelor a căror publicitate se realizează prin înregistrarea garanției în registrul în care se află înregistrat titlul de proprietate asupra acestora [art. 30 alin. (1) lit. d) al legii]. Pentru amănunte în legătură cu publicitatea garanțiilor mobiliare având ca obiect bunurile enumerate mai sus¹⁶.

Ca atare, în cazul în care legea permite și alte modalități de publicitate decât cea a înscrierii în arhivă, cum ar fi cea a posesiei obiectului garanției, rangul dobândit în străinătate (intr-un astfel de caz, acesta fiind dat de data contractului de garanție dacă tradițiunea a avut loc concomitent cu aceasta, sau data tradițiunii bunului, în cazul când aceasta a avut loc ulterior constituirii garanției) va fi opozabil și terților din România din momentul efectuării tradițiunii în cauză. Termenurile prevăzute de lege pentru efectuarea înscrierii în arhiva română sunt deci, în cazul unor astfel de garanții mobiliare transfrontaliere, lipsite de obiect atât timp cât condiția publicității garanției în cauză este îndeplinită prin posesia bunului afectat drept garanție. Dacă legea instituie însă obligativitatea înscrierii garanției în cauză în alte registre decât cel al arhivei, înscrierea în aceste registre va trebui efectuată în termenele de decădere legale.

Art. 91 al legii conține reguli privind publicitatea în România a garanțiilor mobiliare transfrontaliere privind bunuri corporale iar art. 92, care se referă la contractul de leasing și de închiriere

presupune, de asemenea, cu toate că nu este expres prevăzut în textul legal, leasingul și închirierea unor bunuri corporale. Publicitatea garanțiilor transfrontaliere privind bunurile încorporale și a titlurilor de valoare negociabile care nu sunt în posesia creditorului (textul legal se referă expres la posesia debitorului dar s-a arătat deja că aceasta nu poate fi decât o omisiune a legitimității) face obiectul exclusiv, pe lângă norma conflictuală adițională (discuțată supra, în cadrul punctului 4.1.2), al art. 93 al legii.

Potrivit textului legal citat, publicitatea bunurilor încorporale sau a bunurilor corporale care se află la intervale scurte pe teritoriul unor state diferite, precum și a titlurilor de valoare care nu sunt în posesia creditorului sunt supuse, potrivit alin. (3) al art. 93 al legii, publicității locului sediului social, respectiv domiciliului ori reședinței debitorului, locatarului, respectiv utilizatorului [alin. (3) al art. 93 se referă *expressis verbis* la locator, respectiv finanțator, dar s-a arătat deja că aceasta nu poate fi decât o omisiune a legitimității]. În măsura în care, pe baza norme conflictuale conținute în art. 93, se ajunge la aplicarea dreptului român și publicitatea contractelor în cauză va fi supusă, în conștiință, prevederilor Capitolului III al legii referitoare la publicitatea garanțiilor mobiliare.

Odată cu constatarea aplicării dreptului român garanției mobiliare în cauză, sau contractului de leasing sau închiriere, asimilate acestea și eventuala executare silită a garanției mobiliare în cauză se face potrivit Capitolului III al legii. În ipoteza în care se poartă un litigiu în România referitor la contractele amintite, acesta va fi guvernat de dreptul procesual român (art. 159 al Legii nr. 105/1992) și dreptul material român sau, după caz, străin, în funcție de rezultatul aplicării norme conflictuale prevăzute de art. 93 al Legii privind regulul juridic al garanțiilor reale mobiliare.

Dacă, dimpotrivă, fie pe baza norme conflictuale conținută în art. 93 al legii, fie a dreptului internațional privat al unei țări țări, se ajunge la aplicarea unui drept străin, publicitatea contractelor în cauză va fi supusă normelor juridice referitoare la publicitate mobilă specifică acestui drept. Dacă acesta constă într-un sistem de publicitate mobilă iar creditorul, înțelegându-se prin aceasta și finanțatorul, respectiv locatarul, înscriu contractele în cauză în registrul, arhiva etc. de publicitate mobilă existente în acea țară, drepturile dobândite vor fi opozabile terților de acolo din momentul înscrierii.

Prof. univ. dr. Dorin Ciocotici*

Reglementarea normativă a practicilor anticoncurențiale. Examinare comparativă a legislației României și a Convențiilor Uniunii Europene (partea a II-a)**

III. Evoluția conceptului de competitivitate comercială în spațiul comunitar al Uniunii Europene

1. Inițiativa Schuman și începuturile integrării în Europa occidentală

La data de 9 mai 1950, când a enunțat principiile care vor sta la baza Comunității Cărbunelui și Oțelului, prima structură integra-

* Autorul este, în prezent, profesor universitar, al Facultății de Drept a Universității „Ovidius” din Constanța.

** Pentru prima parte a acestui studiu a se vedea JURIDICA nr. 5/2001, pag. 197.

¹⁶ Vezi JURIDICA nr. 11-12/2000, pag. 409, punct 1.1 referitor la „Publicitatea contractelor de garanție mobilă reală”

supra
Punct 4.1.1
de acestu
studiu se
referă la
Publicitate
contractelor
de garanție
reale etc.